

Konsekvensutredning

Elsäkerhetsverkets förslag till föreskrifter om utförande, skyltning och märkning samt kontroll av starkströmsanläggningar.

22 november 2021

Sammanfattning

Elsäkerhetsverket har upprättat denna konsekvensutredning med anledning av Elsäkerhetsverkets förslag till följande föreskrifter:

- Elsäkerhetsverkets föreskrifter och allmänna råd om hur starkströmsanläggningar ska vara utförda,
- Elsäkerhetsverkets föreskrifter om skyltning och märkning av starkströmsanläggningar, samt
- Elsäkerhetsverkets föreskrifter och allmänna råd om innehavaren kontroll av starkströmsanläggningar och elektriska utrustningar.

De föreslagna föreskrifterna är en modernisering av nu gällande föreskrifter. De nya föreskrifterna ska ersätta följande föreskrifter:

- Elsäkerhetsverkets föreskrifter (2008:1) och allmänna råd om hur elektriska starkströmsanläggningar ska vara utförda (ELSÄK-FS 2008:1),
- Elsäkerhetsverkets föreskrifter och allmänna råd (2008:2) om varselmärkning vid elektriska starkströmsanläggningar (ELSÄK-FS 2008:2), samt
- Elsäkerhetsverkets föreskrifter och allmänna råd (2008:3) om innehavarens kontroll av elektriska starkströmsanläggningar och elektriska anordningar (ELSÄK-FS 2008:3).

Syftet med förslagen är att regleringen ska bli tydligare och mer ändamålsenlig. Genom förslagen vill Elsäkerhetsverket ge ut föreskrifter som är anpassade till den utveckling som har skett på elsäkerhetsområdet. I samband med att vi föreslår dessa ändringar uppdateras också hänvisningar till annan lagstiftning så att dessa är aktuella samt att förändrade begrepp i lagstiftningen förs in i föreskrifterna.

Elsäkerhetsverket bedömer att det enbart är det föreslagna kravet på införandet av krav på dokumentation av rutiner för fortlöpande kontroller som kommer att generera administrativa kostnader för de berörda företagen. Kostnaderna för de föreslagna föreskrifterna bedöms dock vara marginella, med små kostnader för respektive företag. Övriga förändringar i regelverket medför inga kostnader i förhållande till gällande regelverk.

Med beaktande av de effekter och kostnader de föreslagna föreskrifterna bedöms medföra anser Elsäkerhetsverket sammantaget att föreskrifterna är motiverade, ändamålsenliga och proportionerliga.

Innehåll

Konsekvensutredning	1
Sammanfattning	1
Innehåll	3
1 Inledning	5
1.1 Bakgrund	5
1.2 Allmänt om ELSÄK-FS 2008:1	5
1.3 Allmänt om ELSÄK-FS 2008:2	6
1.4 Allmänt om ELSÄK-FS 2008:3	6
2 Allmänt	8
2.1 Beskrivning av problemet och förslag på lösningar	8
2.1.1 Allmänt	8
2.1.2 Följder av en ny elsäkerhetslagstiftning.....	8
2.1.3 ELSÄK-FS 2008:1	9
2.1.4 ELSÄK-FS 2008:2.....	9
2.1.5 ELSÄK-FS 2008:3.....	10
2.2 Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd ...	11
2.2.1 Alternativ: ingen åtgärd	11
2.2.2 Alternativ: avreglering	11
2.3 Uppgifter om vilka som berörs av regleringen	12
2.4 Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på	14
2.5 Uppgifter om vilka kostnadsmissiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen.....	14
2.6 Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen	15
2.6.1 Anmälningsskyldighet – tekniska föreskrifter.....	15
2.6.2 Anmälningsskyldighet enligt tjänstedirektivet	15
2.6.3 Övrigt	15
2.7 Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser	16
3 Effekter för kommuner och regioner	17
4 Företag	19
4.1 Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma inom samt storleken på företagen	19

4.1.1	Berörda företag	20
4.1.2	Så här berörs företagen av regleringen.....	22
4.2	Beskrivning av tidsåtgång och kostnader med anledning av regleringen.....	22
4.2.1	Beräkning av kostnader.....	23
4.3	Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen.....	26
4.4	Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen	26
4.5	Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning	27
5	Samråd	29
5.1	Samråd inför föreslagna författningsändringar.....	29
5.2	Elsäkerhetsverkets insynsråd.....	29
6	Ikraftträdande	30
7	Kontaktpersoner	31

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Föreskrifterna ELSÄK-FS 2008:1-3 reglerar hur starkströmsanläggningar ska vara utförda, när varselmärkning krävs och hur den ska vara utformad, samt innehavarens fortlöpande kontroll av starkströmsanläggningar. Dessa tre föreskrifter är tätt sammankopplade. Det är därför naturligt att göra en gemensam översyn av alla tre föreskrifter samtidigt.

För att inhämta kunskap från de som på olika sätt tillämpar regelverket har Elsäkerhetsverket haft dialog med en extern referensgrupp, dels vid framtagande av en förstudie, dels i det efterföljande arbetet med att ta fram nya föreskrifter. Elsäkerhetsverket har också inhämtat uppgifter via skriftliga frågeformulär som skickats ut till berörda företag, organisationer och myndigheter. I den externa referensgruppen har det funnits representanter från bland annat branschorganisationer för företag som utför elinstallationer, stora anläggningsinnehavare, arbetstagarorganisationer, företag som tillhandahåller utbildningar eller konsulttjänster på området, andra myndigheter samt standardiseringsorgan.

På uppdrag av Elsäkerhetsverket har konsultföretaget Analysys Mason utfört beräkningar av kostnaderna för de föreslagna föreskrifterna. Analysys Mason har genomfört ett flertal intervjuer med berörda organisationer (företag, branschexperter och myndigheter), för att kartlägga eventuella kostnader som kan tänkas uppstå till följd av regleringen. Ett flertal av föreskrifternas förändringar har utretts, men i konsekvensutredningen redovisas enbart de förändringar som förväntas leda till någon typ av effekt på berörda organisationer.

En utförlig beskrivning av de förändringar som görs i respektive föreskrift och bakgrunden till dessa har tagits fram och återfinns i remissmaterialet. . Samtliga ändringar kommer inte att redovisas i denna konsekvensutredning. Istället ges en övergripande beskrivning av de förändringar som föreslås.

1.2 Allmänt om ELSÄK-FS 2008:1

Föreskrifterna reglerar hur en starkströmsanläggning ska vara utförd. Bärande i föreskrifterna är att en starkströmsanläggning ska vara utförd enligt god elsäkerhetsteknisk praxis. Detta innebär att en starkströmsanläggning ska vara utförd så att den alltid ger betryggande säkerhet mot personskador och sakskador på grund av el. Avgörande för bedömningen av om en starkströmsanläggning är utförd enligt god elsäkerhetsteknisk praxis är att anläggningen är utförd i enlighet

med föreskrifterna samt av den praxis i övrigt som har etablerats på elsäkerhetsområdet genom kompletterande standarder eller andra bedömningsgrunder. Om svensk standard tillämpas som komplement till föreskrifterna anses anläggningen utförd enligt god elsäkerhetsteknisk praxis om inget annat visas. Om en anläggnings utförande helt eller delvis avviker från svensk standard ska de bedömningar som ligger till grund för utförandet dokumenteras.

Föreskrifterna innehåller grundläggande säkerhetskrav för alla starkströmsanläggningar, men även särskilda säkerhetskrav för olika anläggningstyper. Det finns särskilda säkerhetskrav för lågspänningsanläggningar, högspänningsanläggningar, luftledningar samt för kontaktledningsanläggningar för drift av järnvägs, spårvägs, tunnelbana eller elväg.

1.3 Allmänt om ELSÄK-FS 2008:2

Föreskrifterna reglerar varselmärkning vid starkströmsanläggningar. Varselmärkning ska uppföras om det behövs för att varna eller informera om risker som finns på grund av el vid starkströmsanläggningen.

Föreskrifterna reglerar bland annat när varselmärkning ska uppföras, hur den ska utformas och var den ska placeras. Hur varselmärkningen ska se ut framgår av en bilaga till föreskrifterna. I föreskrifterna finns även detaljerade bestämmelser om varselmärkning för specifika anläggningstyper.

1.4 Allmänt om ELSÄK-FS 2008:3

Anläggningsinnehavaren har, enligt 6 § 1 p. elsäkerhetslagen (2016:732), ett ansvar att göra fortlöpande kontroller av sin starkströmsanläggning. Av 19 § 1 p. elsäkerhetslagen framgår att den som innehar en elektrisk utrustning som är avsedd att anslutas till en starkströmsanläggning ska se till att det fortlöpande kontrolleras att utrustningen ger betryggande säkerhet mot personskada och sakskada. Med fortlöpande kontroll menas att anläggningsinnehavaren ska kontrollera och säkerställa att anläggningen och den elektriska utrustningen alltid är säker mot personskador och saksador samt att gällande bestämmelser uppfylls. ELSÄK-FS 2008:3 innehåller detaljerade bestämmelser om denna kontroll.

Kravet på att utföra fortlöpande kontroll gäller för alla typer av starkströmsanläggningar. Fundamentalt är att den fortlöpande kontrollen ska säkerställa elsäkerheten i anläggningen och den elektriska utrustningen. Den fortlöpande kontrollen ska beträffande vissa i föreskrifterna angivna anläggningar kompletteras med en särskild kontroll.

Den särskilda kontrollen är en del av den fortlöpande kontrollen, men ska vara mer ingående än den fortlöpande kontrollen. Anläggningsinnehavaren avgör själv med vilka tidsintervall de särskilda kontrollerna ska genomföras. För vissa angivna anläggningstyper finns dock ett minimikrav på intervall. Det finns även krav på kontrollmätning av övergångsresistansen hos jordtag för skydds- eller systemjordning. Denna kontrollmätning, men även den särskilda kontrollen, ska utföras av en person med yrkesvana. Föreskrifterna innehåller också vissa regler om innehavarens skyldighet att överlämna information om anläggningen till den som ska arbeta på den, samt hur de brister som upptäckts vid den fortlöpande och den särskilda kontrollen ska åtgärdas.

2 Allmänt

2.1 Beskrivning av problemet och förslag på lösningar

2.1.1 Allmänt

Elsäkerhetsverket har gjort mindre ändringar av föreskrifterna vid ett antal tillfällen. Någon större revision av föreskrifterna har dock inte gjorts sedan de trädde i kraft 2008. Den tekniska och språkliga utvecklingen i samhället och branschen har skapat ett behov av en helhetsöversyn av föreskrifternas innehåll. Vissa regler har också blivit omoderna eller annars obehövliga.

Det finns således ett behov av att revidera föreskrifterna till att omfatta ny teknik och nya begrepp som används i samhället i dag, så att även nya typer av anläggningar inkluderas.

Vissa föreskrifters struktur är inte metodiskt upplagd och föreskrifterna har till viss del även ett ålderdomligt språkbruk. Detta gör föreskrifterna svåra att förstå och därmed även att tillämpa. Det finns därför ett behov av att ge regelverket en ny struktur och språkdräkt för att få ett mer naturligt flöde i föreskrifterna samt för att tydliggöra föreskrifternas innebörd.

2.1.2 Följder av en ny elsäkerhetslagstiftning

Den 1 juli 2017 trädde en ny lag på elsäkerhetsområdet i kraft: elsäkerhetslagen med tillhörande förordning (2017:218). Den nya lagen medförde ändrade begrepp. De hänvisningar och några av de begrepp som återfinns i nuvarande föreskrifter stämmer därför inte längre överens med gällande lagstiftning. Det finns därför ett behov av att uppdatera hänvisningar så att de stämmer överens med nu gällande lagstiftning.

Förstudien pekade på ett behov av att ändra till de begrepp som används i nuvarande lagstiftning samt se över hur begreppen används. Det gäller framförallt begreppen starkströmsanläggning och elektrisk utrustning.

De avgränsningar som finns i nu gällande föreskrifter beträffande vilka starkströmsanläggningar som föreskrifterna gäller för stämmer inte överens med nuvarande definition av starkströmsanläggning. En tydligare hänvisning till elsäkerhetslagens definition av starkströmsanläggning behöver därför införas för att undvika missförstånd och tydliggöra föreskrifternas tillämpningsområde.

Begreppet anordningar finns inte längre i elsäkerhetslagstiftningen. Elektrisk utrustning har istället tillkommit som ett begrepp som bland annat omfattar

elektriska anordningar. Förslaget innebär att begreppet anordningar byts till elektrisk utrustning.

2.1.3 ELSÄK-FS 2008:1

Problem

Vissa regler är bristfälligt koordinerade med den utveckling som har skett inom Svensk standard. Föreskrifterna är också i vissa delar svåröverskådlig.

Lösning

Vissa bestämmelser i 4 och 5 kapitlet stryks, då svensk standard innehåller motsvarande eller högre krav. Det har inte heller identifierats något behov av att bibehålla motsvarande eller annan reglering i föreskrifterna. Föreskrifterna förses med en övergångsbestämmelse som innebär att anläggningar som har tagits i bruk före ikraftträdandet får vara utförda enligt äldre bestämmelser. Om en sådan anläggnings användning eller förutsättningar ändras på ett sätt som har väsentlig betydelse för elsäkerheten ska dock de nya bestämmelserna tillämpas.

Närmare beskrivningar och motiveringar till samtliga förändringar som föreslås i föreskrifterna finns i dokumentet ”Överväganden och ändringar till föreskrifter och allmänna råd om hur starkströmsanläggningar ska vara utförda”.

2.1.4 ELSÄK-FS 2008:2

Problem

Nuvarande föreskrifter reglerar specifika utrustningar och anläggningstyper. Det gör att föreskrifterna inte är anpassade till teknikutvecklingens snabba tempo. Det finns därför en risk att skyltning och märkning inte utförs i den omfattning som krävs vilket leder till elsäkerhetsrisker.

Lösning

Föreskrifterna för skyltning och märkning har istället för att peka ut specifika utrustningar använt beskrivningar av elektriska risker och egenskaper för att beskriva exempelvis utrustning som batterier och mikroproduktion. Syftet med detta har varit att innefatta olika sorters utrustningar som ska omfattas av den skyltning som behövs för att höja elsäkerheten. Att inte låsa föreskrifterna vid specifik utrustning är ett sätt att framtidssäkra föreskrifterna, så att den är hållbar för en längre tid. Föreskrifterna anpassas på det sättet till teknikutvecklingens snabba tempo.

Den riskbedömning som anläggningsinnehavare ansvarar för att genomföras för att avgöra vilken skyltning och märkning som är nödvändig har tydliggjorts i föreskriftsförslaget. Kravet är emellertid inte nytt.

I förslaget tydliggörs även att skyltning och märkning bara ska användas när identifierad elektrisk fara inte kan undvikas eller begränsas tillräckligt mycket genom andra åtgärder. Reglerna tillämpas på detta sätt redan idag men förtydligas genom denna skrivning. Även denna bestämmelse bidrar till att säkerställa att föreskrifterna anpassas till den snabba teknikutvecklingen.

Föreskrifterna förses med en övergångsbestämmelse som innebär att skyltning och märkning som är uppförd innan ikraftträdandet får vara utförda enligt ELSÄK-FS 2008:2, eller dess övergångsbestämmelser. Vid utbyte av befintlig skyltning och märkning ska emellertid de nya bestämmelserna tillämpas.

Närmare beskrivningar och motiveringar till samtliga förändringar som görs i föreskrifterna finns i dokumentet ”Överväganden och ändringar till föreskrifter och allmänna råd om skyltning och märkning av starkströmsanläggningar”.

2.1.5 ELSÄK-FS 2008:3

Problem

Nuvarande bestämmelse om särskild kontroll för vissa anläggningar (5 § 3 st. ELSÄK-FS 2008:3) är svårtolkad och det är oklart om den nuvarande utformningen fyller sitt syfte.

Problemet med nuvarande bestämmelse är att avgörandet av vilka anläggningar som omfattas av särskild kontroll vilar på rekvisit som bygger på att innehavaren ska göra en subjektiv bedömning av sin anläggning. Det finns idag ingen eller lite vägledning för att avgöra om anläggningen är utsatt för stora påfrestningar, vad som egentligen avses med många människor eller vad som är ett stort värde. Detta får till följd att det finns anläggningar som borde omfattas av särskild kontroll men där denna kontroll inte genomförs eftersom innehavaren bedömer att anläggningen inte omfattas. Elsäkerhetsverket befarar att underlåtet att utföra särskild kontroll i förlängningen kan leda till elfarliga anläggningar.

Ett annat problem är att inte heller den fortlöpande kontrollen utförs i den utsträckning som behövs. Den särskilda kontrollen är enligt gällande föreskrifter en del av den fortlöpande kontrollen. Detta har inte fått fäste bland innehavarna. Elsäkerhetsverket befarar att den särskilda kontrollen ibland har getts företräde framför den fortlöpande kontrollen. Det är således otydligt vad fortlöpande kontroll innebär. Under förstudien fanns synpunkter om att fortlöpande kontroll missuppfattas som en periodisk kontroll med tätare intervaller utan dokumentationskrav.

Lösning

För att råda bot på problemen införs ett krav på att innehavaren ska ha rutiner för den fortlöpande kontrollen. Rutinerna ska vila på en riskbedömning där man utgår

från anläggningens utförande, ålder, omgivande miljö och användning. Syftet med att ha krav på rutiner är att anläggningsinnehavaren aktivt ska lära känna sin anläggning och bli medveten om de risker som finns. Utifrån de risker som innehavaren ser ska rutinerna för kontrollen sedan utformas. Kontrollerna kan dels omfatta dagliga okulära kontroller, dels fördjupade kontroller, allt utifrån anläggningens utförande, ålder, omgivande miljö och användning samt den riskbedömning som innehavaren har gjort. Rutinerna ska dokumenteras.

Detta sätt att reglera gör att den enskilda anläggningens risker blir avgörande för hur kontrollen utformas. Elsäkerhetsverket vill med denna förändring lyfta den fortlöpande kontrollen. Med krav på rutiner som är anpassade utifrån den enskilda anläggningen är förhoppningen att fler kontroller genomförs och att den fortlöpande kontrollens roll som ett verktyg för innehavaren att ta sitt ansvar för en säker elanläggning stärks.

Närmare beskrivningar och motiveringar till samtliga förändringar som görs i föreskrifterna finns i dokumentet ”Överväganden och ändringar till föreskrifter och allmänna råd om innehavarens kontroll av starkströmsanläggningar och elektrisk utrustning”.

2.2 Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

2.2.1 Alternativ: ingen åtgärd

Ett alternativ till införandet av nya föreskrifter är att inte revidera föreskrifterna. Elsäkerhetsverket bedömer dock att det idag finns stora behov av att uppdatera föreskrifterna, både för att dessa ska anpassas efter annan lagstiftning och för att öka tydligheten i regelverket. Att inte införa nya föreskrifter skulle på sikt innebära en försämring av elsäkerheten, med ökade risker för arbetsplatsolyckor, bränder och andra negativa konsekvenser som följd. Att inte införa nya föreskrifter ses därmed inte som ett möjligt alternativ.

2.2.2 Alternativ: avreglering

Ett alternativ till att införa nya föreskrifter är att inte ha några regler alls. Att inte reglera utförande, skyltning och märkning samt kontroll av starkströmsanläggningar bedöms dock medföra oacceptabla risker för liv och hälsa, och utgör därmed inte ett alternativ.

2.3 Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Alla företag som är innehavare av en starkströmsanläggning bedöms beröras av de föreslagna föreskrifterna.

Det finns idag ingen statistik över hur många företag som äger eller brukar en eller flera starkströmsanläggningar. Utifrån samtal med experter och verksamma inom elsäkerhetsområdet har det därför gjorts en uppskattning av vilka företag som främst kan tänkas beröras utifrån bransch- och företagsverksamhet baserat på SNI-koder, se tabell 1.

SNI-koder ger en helhetsbild av samtliga registrerade företag i en bransch, och antalet företag som berörs av föreskrifterna kan därför vara betydligt färre.

Eftersom det saknas data över exakt vilka företag som berörs, finns det en viss risk med dubbelräkning av berörda företag. Dubbelräkning kan uppstå eftersom starkströmsanläggningens brukare och ägare inte nödvändigtvis är samma företag och reglerna enbart träffar den som anses vara innehavare av en starkströmsanläggning. Med innehavare avses den som äger eller nyttjar anläggningen. Denna situation kan exempelvis uppstå när ett företag hyr utrustning eller lokaler av ett annat företag. I en sådan situation skulle starkströmsanläggningens innehavare därmed vara hyresvärden, och inte hyresgästen. I realiteten kommer ansvarsfrågan om vem som är innehavare troligtvis regleras via separata avtal (men detta faller utanför regleringens påverkan).

Baserat på ovanstående resonemang ska antalet berörda företag enbart ses som en uppskattning av antalet berörda företag. I tabell 1 redovisas de SNI-koder som förväntas påverkas av de nya föreskrifterna. En mer utförlig beskrivning av de företag som påverkas återfinns i avsnitt 4.

Tabell 1 - Översiktlig beskrivning av huvudsaklig verksamhet i berörda företag, baserat på tvåsiffriga SNI-koder, samt totalt antal berörda företag

Företagsverksamhet på avdelningsnivå enligt SNI-standard	SNI-koder som berörs
Jordbruk, skogsbruk och fiske	01-03
Utvinning av mineral	05-09
Tillverkning	10-33
Försörjning av el, gas, värme och kyla	35
Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering	36-39
Byggverksamhet	41-43
Handel samt reparation av motorfordon och motorcyklar	45
Transport och magasinering	49-51
Hotell- och restaurangverksamhet	55
Informations- och kommunikationsverksamhet	61
Fastighetsverksamhet	68
Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster	77
Annan serviceverksamhet	95
Totala antalet företag som ingår i SNI-koderna	586 265

Utöver de företag som beskrivits ovan bedöms de nya föreskrifterna även påverka kommuner. För offentliga organisationer med ett stort fastighetsbestånd kan inte ökade administrativa kostnader heller uteslutas. En mer utförlig beskrivning av påverkan på kommuner och regioner samt offentliga organisationer återfinns i avsnitt 3.

Företag som indirekt kan påverkas av föreslagna föreskrifter är utbildare, elinstallationsföretag och konsulter inom elbranschen. Dessa beskrivs i avsnitt 4.4.

2.4 Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Elsäkerhetsverket får med stöd av bemyndigande i 33 § punkt 1 elsäkerhetsförordningen (2017:218) meddela närmare föreskrifter om beskaffenhet, placering, provning, kontroll, besiktning, användning och skötsel av starkströmsanläggningar.

2.5 Uppgifter om vilka kostnadsrämsiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Nedan följer en översiktlig beskrivning av de kostnader och andra konsekvenser regleringen medför. Observera att bedömningen av de kostnader som uppstår har gjorts utifrån de regler som gäller på området idag. Kostnaderna utgår från förslagets innehåll jämfört med regleringsalternativen som redogjorts för i avsnitt 2.2. Kostnadsberäkningar för företagen framgår av avsnitt 4.2.1.

Tabell 2 – Översikt av regleringsalternativ, dess kostnader och andra konsekvenser

Regleringsalternativ	Kostnader för regleringsalternativ	Andra konsekvenser
Ingen ändring av nuvarande regler	Ingen kostnad	Otydliga regler Försämrad elsäkerhet
Nuvarande regler upphävs	Ingen kostnad	Oacceptabla risker för liv och hälsa
Ändring av 2008:1-2	Ingen kostnad	Tydligare regler Ökad elsäkerhet
Ändring av 2008:3	Kostnader för att ta fram dokumentation av rutiner för fortlöpande kontroll av starkströmsanläggning, se avsnitt 4.2.	Tydligare regler Ökad elsäkerhet

Utöver ovan nämnda effekter förväntas föreskrifterna ge positiva effekter i form av framtida potentiella besparingar i olika typer av organisationer och verksamheter, då ett förtydligande gällande krav på kontroll av olika typer av starkströmsanläggningar kan förhindra bränder, elolyckor eller driftsstopp i olika typer av industrier eller kommunala vatten- eller reningsverk. Sådana driftsstopp kan ge upphov till kostsamma reparationer och negativa miljö- och hälsoeffekter. En förbättrad elsäkerhet minskar även risken för bränder och elolyckor i alla typer av verksamheter, vilket skapar mindre kostnader för exempelvis skador orsakade av bränder eller arbetsplatsolyckor.

2.6 Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

2.6.1 Anmälningsskyldighet – tekniska föreskrifter

Elsäkerhetsverket bedömer att föreskrifterna om utförande samt föreskrifterna om skyltning och märkning av starkströmsanläggningar utgör sådana tekniska föreskrifter som ska anmälas till Kommerskollegium enligt EU:s anmälningsskyldighetsdirektiv 2015/1535. Förslaget kommer därför att anmälas i enlighet med särskild anmälningsskyldighetsprocedur för detta. Denna procedur beräknas ta ungefär fyra månader.

Det innebär att Elsäkerhetsverket inte får besluta om att låta den föreslagna föreskriften träda i kraft innan anmälningsskyldighetsproceduren är avslutad.

2.6.2 Anmälningsskyldighet enligt tjänstedirektivet

Elsäkerhetsverket bedömer att de föreslagna föreskrifterna inte innehåller några regler som medför nya eller förändrade krav på tjänsteverksamhet. Föreskrifterna behöver därför inte anmälas till Europeiska kommissionen i enlighet med direktiv 2006/123/EG.

2.6.3 Övrigt

I direktiv 92/58/EEG finns minimikrav beträffande varselmärkning och signaler för hälsa och säkerhet i arbetet. Detta direktiv har implementerats i svensk rätt genom Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd AFS 2020:1 om arbetsplatsens utformning.

Elsäkerhetsverkets föreskriftsförslag om skyltning och märkning innehåller bestämmelser om skyltning och märkning av starkströmsanläggningar. Dessa regler innebär ingen avvikelse från direktivet och reglerar inte specifikt arbetsplatser. De krav som finns rörande skyltarnas utformning harmoniserar med de krav som finns i direktivet (och Arbetsmiljöverkets föreskrifter). De föreslagna

reglerna syftar till att omhänderta sådana risker orsakade av el som inte kan byggas bort eller på annat sätt förebyggas.

I övrigt omfattas regleringen inte av någon harmoniserad lagstiftning eller motsvarande som följer av Sveriges EU-medlemskap. De föreslagna föreskrifterna bedöms därför överensstämma med relevant EU-lagstiftning och övriga skyldigheter.

2.7 Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Föreskrifterna planeras träda ikraft den 1 december 2022. Särskild hänsyn har tagits till att anläggningsinnehavaren behöver tid för att upprätta rutiner för den fortlöpande kontrollen.

Förslaget kommer att remitteras till företag, myndigheter och organisationer som påverkas av föreskriftsförslagen. Elsäkerhetsverket kommer att informera om ändringarna på myndighetens webbplats och vid behov genomföra riktade informationsinsatser.

3 Effekter för kommuner och regioner

I föreskriftsförslaget för skyltning och märkning har krav tydliggjorts på att innehavaren ska utföra en riskbedömning som kan identifiera risker vid järnväg, spårväg, tunnelbana och elväg. Det anges även i allmänna råd vad en riskbedömning bör omfatta. Under arbetet med konsekvensutredningen har kontakt tagits med trafikkontor och tekniska nämnder i två kommuner där det finns spårvägar. I dessa två kommuner kommer regleringen inte medföra några effekter. Anledningen är att det redan genomförs mer omfattande riskbedömningar enligt krav ställda i TSFS 2013:44, alternativt att riskbedömning för skyltning redan ingår i en större riskbedömning för elanläggning på allmän plats. Utifrån dessa intervjuer gör Elsäkerhetsverket bedömningen att föreskrifterna inte förväntas ge upphov till ökade kostnader för kommuner som är innehavare av sådana kontaktledningsanläggningar.

I föreskrifterna för kontroll har det införts krav på framtagande av rutiner för den fortlöpande kontrollen, samt ett dokumentationskrav av rutinerna. Detta krav kan även komma att påverka kommunala verksamheter. I större och mer resursstarka kommuner finns oftast sådana rutiner för fortlöpande kontroller, vilket innebär att föreskrifterna inte bedöms medföra ökade kostnader. I mindre kommuner kan förändringen dock leda till ett behov av begränsade insatser, då nuvarande rutiner och dokumentation inte alltid uppfyller kraven i de nya föreskrifterna. Det gäller främst för exempelvis pumpstationer, vattenreningsverk eller andra mindre och geografiskt avlägsna kommunala starkströmsanläggningar. Kostnaden för införandet av dessa rutiner bedöms dock som små, delvis på grund av att kommunala vattenreningsverk ofta bedrivs i bolagsform, och att kostnaden därmed inte drabbar den kommunala förvaltningen. Ett flertal kommunala vatten- och reningsverk som bedrivs i bolagsform täcks in av SNI-kod 36-37, se avsnitt 4.1.1.

Statliga myndigheter med ett stort fastighetsbestånd (t.ex. Fortifikationsverket) bedöms redan idag ha sådana rutiner som överstiger de föreslagna ändringarna i föreskrifterna. Kostnadsökningar förväntas därför vara marginella. Det kan däremot inte uteslutas att mindre statliga myndigheter som också är innehavare av starkströmsanläggning, kan komma att få ökade administrativa kostnader om det saknas dokumenterade rutiner för kontroll av starkströmsanläggningen. Det finns idag inga uppgifter om antalet berörda myndigheter som kan påverkas av föreskrifterna. Eftersom föreskrifterna förväntas få begränsade effekter även för statliga myndigheter har det inte heller här bedömts möjligt att genomföra en djupare bedömning av hur många statliga myndigheter som kan tänkas påverkas av föreskrifterna.

Sammanfattningsvis förväntas de föreslagna föreskrifterna få marginella ekonomiska effekter på kommuner och regioner. I de fall där kommuner och

regioner kan komma att påverkas rör det sig främst om en mindre ökning i administrativa kostnader. Det saknas uppgifter om hur många kommuner som påverkas av föreskrifterna. Givet att föreskrifterna förväntas få begränsade effekter har det inte heller bedömts möjligt att genomföra en djupare bedömning av hur många kommuner som påverkas av föreskrifterna.

4 Företag

Enbart förslaget till föreskrifterna för kontroll bedöms ge effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar och villkor. De kostnader som kan uppstå handlar om initiala och löpande kostnader för att dokumentera och uppdatera rutiner för en fortlöpande kontroll av företagets starkströmsanläggning(ar). I samtal med branschexperter och andra tillfrågade organisationer framgår det att större företag tenderar att redan ha dokumenterat sådana rutiner som nu föreslås.

Elsäkerhetsverket har därmed bedömt att dessa organisationer inte kommer att drabbas av några extra kostnader för att efterleva de nya kraven i föreskrifterna. På grund av detta har företag med mer än 200 anställda exkluderats vid beräkningar av antalet berörda företag. Uppskattade initiala och löpande kostnader per företag redovisas nedan.

4.1 Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma inom samt storleken på företagen

Alla företag inom SNI-koderna i tabell 1 som innehar starkströmsanläggningar som används i verksamheten påverkas av regleringen. Det är inte möjligt att ange ett exakt antal företag som påverkas av förslagen, eftersom samtliga företag som innehar en starkströmsanläggning som används i verksamheten kan påverkas. Som mest har det uppskattats att cirka 586 000 företag påverkas. Det verkliga antalet berörda företag förväntas dock bli betydligt lägre, eftersom användandet av SNI-koder för att mäta företagspopulation inte gör det möjligt att räkna bort företag som inte berörs av de föreslagna föreskrifterna. Exempel på företag som är inräknade men som inte berörs är företag som för närvarande inte bedriver någon aktiv verksamhet, företag som är en del av ett annat företags verksamhet (t.ex. som underkonsult i annan verksamhet) eller företag som hyr sina lokaler. Främst berörs mindre företag, med färre än tio anställda.

En viss andel företag som täcks in av SNI-koderna kan sedan tidigare ha fullföljt de nya kraven, eftersom innehavaren av starkströmsanläggningar sedan tidigare varit skyldiga att fortlöpande kontrollera anläggningens säkerhet och då sådan kontroll kräver vissa rutiner, åtminstone för större och mer komplexa anläggningar.

Dessutom har krav ställts på *särskilda kontroller* av vissa starkströmsanläggningar, där resultatet av kontrollen har behövt dokumenteras. Det råder dock osäkerhet kring hur många företag som redan idag utför en sådan kontroll med efterföljande dokumentation, varför det inte går att räkna bort denna population från antalet berörda företag.

Eftersom det saknas data över exakt vilka företag som berörs, finns det en viss risk med dubbelräkning av berörda företag. Dubbelräkning kan uppstå eftersom starkströmsanläggningens brukare och ägare inte nödvändigtvis är samma företag. Denna situation kan exempelvis uppstå när ett företag hyr utrustning eller lokaler av ett annat företag. I en sådan situation skulle starkströmsanläggningens innehavare därmed vara hyresvärderna, och inte hyresgästen. I realiteten kommer ansvarsfrågan om vem som är innehavare troligtvis regleras via separata avtal (men detta faller utanför regleringens påverkan).

4.1.1 Berörda företag

För en beskrivning av de företag som berörs och antaganden kring urvalet, se redogörelsen i avsnitt 2.3.

I tabell 3 finns en sammanställning över antalet företag som kan tänkas beröras av regleringen. Observera att detta är en mycket grov uppskattning av vilka företag som kan påverkas av regeländringen, detta eftersom det saknas data för att göra en fördjupad analys av antalet berörda företag.

Tabell 3 – Översiktlig redovisning av antalet berörda företag på SNI-avdelningsnivå och antalet anställda. Av de företag som bedöms beröras av regleringen är 80 procent enmansföretag (där 0 personer är anställda), och 97 procent har färre än tio anställda. Resterande tre procent utgörs av något större företag, med tio eller fler anställda.

Företagsverksamhet på avdelningsnivå enligt SNI-standard	0 anställda	1-9 anställda	10-99 anställda	100-199 anställda	Totalt
Jordbruk, skogsbruk och fiske	235 042	9 582	838	9	245 471
Utvinning av mineral	498	175	52	4	729
Tillverkning	32 638	13 218	5 327	397	51 580
Försörjning av el, gas, värme och kyla	2 379	233	184	21	2 817
Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering	1 003	436	224	32	1 695
Byggverksamhet	66 033	37 810	6 770	147	110 760
Handel samt reparation av motorfordon och motorcyklar	14 679	8 020	1 025	60	23 784
Transport och magasinering	14 663	9 661	2 053	94	26 471
Hotell- och restaurangverksamhet	3 815	1 556	948	44	6 363
Informations- och kommunikationsverksamhet	967	293	94	5	1 359
Fastighetsverksamhet	90 607	12 773	1 045	64	104 489
Uthyrning, fastighetservice, resetjänster och andra stödtjänster	5 143	1 248	240	15	6 646
Annan serviceverksamhet	3 378	673	48	2	4 101
Totalt	470 845	95 678	18 848	894	586 265

4.1.2 Så här berörs företagen av regleringen

Tabell 4 – Beskrivning av hur företag berörs av de föreslagna föreskrifterna

Föreslagen reglering	Berörda företag
Krav på dokumentation av rutiner för den fortlöpande kontrollen	Flertalet branscher, se tabell 3

Krav på fortlöpande kontroller av starkströmsanläggningar och elektriska utrustningar regleras sedan tidigare i 6 och 19 §§ elsäkerhetslagen. Vad som nu tillkommer är att företag som träffas av denna bestämmelse även ska dokumentera hur rutinen för den fortlöpande kontrollen ska se ut. Rutinerna ska grunda sig på en riskbedömning som tagit hänsyn till starkströmsanläggningens och utrustningens utförande, ålder, omgivande miljö och användning.

Kravet på dokumentation gäller inte för anläggningar som till sin typ vanligen är avsedda för enskilt ändamål. Om anläggningen används även i näringsverksamhet är den huvudsakliga användningen avgörande för om rutinerna ska dokumenteras.

Ett stort antal företag berörs av den nya kravställningen. Det rör sig bland annat om företag verksamma inom jordbruk, industri, bygg- och fastighetsverksamhet. Det har inte varit möjligt att göra någon uppskattning av hur stor arbetsinsatsen kan bli i respektive bransch. Beräkningarna utgår därför från antagandet att större företag tenderar att ha mer komplexa starkströmsanläggningar i sin verksamhet, vilket kommer att resultera i ökade arbetsinsatser för att dokumentera rutiner och genomföra fortlöpande granskningar och uppdateringar av dessa. Även antalet anställda kan påverka omfattningen av rutinbeskrivningarna, då ansvarsfördelningen av kontrollen kan omfatta flera roller/individer.

4.2 Beskrivning av tidsåtgång och kostnader med anledning av regleringen

Nedan redovisas tidsåtgång och kostnader för respektive typ av företag. Elsäkerhetsverket bedömer att de föreslagna föreskrifterna medför visst administrativt arbete för samtliga berörda företag. Beskrivningen nedan omfattar:

- vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen,
- vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader, och
- vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen.

Antaganden gällande tidsåtgång för olika stora verksamheter har gjorts i dialog med branschexperter. Observera att dessa antagen är generaliserade över en bred företagspopulation, och att individuella företag kan behöva mer eller mindre tid för att uppfylla den nya kravställningen.

4.2.1 Beräkning av kostnader

Beräkning av timkostnad

Nedanstående beräkningar är gjorda med hjälp av Tillväxtverkets regelräknare. Vid användning av Tillväxtverkets regelräknare adderas kostnader för semesterersättning, arbetsgivaravgift och overheadkostnader i timkostnaden för samtliga yrkesroller som summeras¹.

Då ett mycket stort antal företag berörs av förändringen är det inte möjligt att specificera samtliga yrkesroller hos personalen som kommer att utföra dokumentations- och uppföljningsarbetet. Utgångspunkten är därför istället en genomsnittlig medellön i Sverige, år 2020, för att uppskatta kostnaden för arbetsinsatsen för företag med färre än tio anställda. Enligt regelräknaren innebär detta en timkostnad på 415 kronor för en genomsnittlig timlön i Sverige.²

För företag med tio eller fler anställda beräknas timkostnad utifrån den genomsnittliga månadslönen för en förvaltnings- och planeringschef i Sverige. Enligt regelräknaren innebär detta en timkostnad på 744 kronor.³ Antagandet görs utifrån att i samtal med branschorganisationer och experter ha identifierat denna yrkeskategori som mest trolig för att beskriva den funktion som kommer att ta fram de nya rutinerna hos berörda företag med flera än nio anställda.

Initiala kostnader

Tidsåtgången för att fastställa och dokumentera rutiner för fortlöpande kontroll av starkströmsanläggningar förväntas växa i takt med antalet anställda i företaget. Enmansföretag bedriver ofta en begränsad verksamhet, i en relativt begränsad starkströmsanläggning. Arbetsinsatsen för att dokumentera rutiner för fortlöpande kontroll av en starkströmsanläggning som är begränsad, såväl i sin omfattning som i sin komplexitet, förväntas därför bli liten (cirka 60 minuter), se tabell 5 nedan. Större företag bedöms dock vara innehavare av större och mer komplexa starkströmsanläggningar, vilket ökar arbetsinsatsen för att dokumentera rutiner. Elsäkerhetsverket bedömer dock att den initiala arbetsinsatsen inte kommer att överstiga en arbetsdag för någon av de berörda verksamheterna.

¹ Se beräkningsguide *Ekonomiska effekter av nya regler*, Tillväxtverket (2020).

² 36100 kronor, SCBs lönestatistik, 2020.

³ 64700 kronor, SCBs lönestatistik, 2020.

Tabell 5 – Initiala kostnader för dokumentation av rutin för fortlöpande kontroll.
Kostnader i kronor avrundande till närmsta tiotal.

Initial kostnad per företag baserat på antal anställda, kronor			
Företag	Yrkesroll	Tidsåtgång	Kostnad
0 anställda	Olika yrkesroller ⁴	1 timme	420 kronor
1-9 anställda	Olika yrkesroller ⁴	2 timmar	830 kronor
10-99 anställda	Förvaltning- och planeringschef	4 timmar	2 980 kronor
100-199 anställda	Förvaltning- och planeringschef	8 timmar	5 950 kronor

Löpande kostnader

Den löpande kostnaden för att granska, och om nödvändigt, revidera rutinen för fortlöpande kontroll, bedöms vara cirka en arbetstimme om året för samtliga typer av verksamheter, se tabell 6. Det är idag inte möjligt att fastställa exakt hur ofta en sådan uppdatering behöver ske, men bedömningen utgår från att företag i takt med att de byter, uppgraderar eller gör ändringar av sina anläggningar eller sin personalstyrka kommer att behöva se över sina rutiner och sin dokumentation. Mindre verksamheter förväntas genomföra insatsen mer sällan än större, men kan då också behöva längre tid på sig för att inhämta nödvändig kunskap om de ändrade förutsättningarna. Denna insats förväntas dock inte medföra omfattande arbetsinsatser för något av de berörda företagen.

⁴ Stort antal yrkesroller, kostnaden beräknas därmed utifrån en svensk medellön år 2020, SCBs lönestatistik, 2020.

Tabell 6 – Löpande, årliga, kostnader per företag för granskning och uppdatering av rutin för fortlöpande kontroller, segmenterat efter företagsstorlek. Kostnader i kronor avrundande till närmsta tiotal.

Löpande kostnad per företag baserat på antal anställda, kronor				
Företag	Yrkesroll	Frekvens	Tidsåtgång	Kostnad
0 anställda	Stort antal ⁴	Årligen	1 timme	420 kronor
1-9 anställda	Stort antal ⁴			420 kronor
10-99 anställda	Förvaltning- och planeringschef			740 kronor
100-199 anställda	Förvaltning- och planeringschef			740 kronor

Summering av kostnader

Kostnaderna för respektive företag beräknas vara små, se tabell 7. Eftersom antalet potentiella företag som berörs är cirka 586 000, blir summan för initiala och löpande kostnader dock relativt stor, se tabell 8. Den initiala kostnaden för fastställande av rutiner för den fortlöpande kontrollen blir totalt cirka 336 miljoner kronor. Den totala löpande (årliga) kostnaden beräknas till cirka 250 miljoner kronor.

Tabell 7 – Översiktlig redovisning av initiala och löpande (årliga) administrativa kostnader. Kostnader i kronor avrundande till närmsta tiotal.

Uppskattning av kostnad per företag baserat på antal anställda i kronor				
Kostnadstyp	0 anställda	1-9 anställda	10-99 anställda	100-199 anställda
Initiala	420 kronor	830 kronor	2 980 kronor	5 950 kronor
Löpande (årliga)	420 kronor	420 kronor	740 kronor	740 kronor

Tabell 8 – Översiktlig redovisning av totala initiala och löpande (årliga) administrativa kostnader för samtliga berörda företag. Kostnader i kronor avrundade till närmaste hundratusental.

Uppskattning av kostnad för samtliga företag i miljoner kronor, baserat på antal anställda					
Kostnadstyp	0 anställda	1-9 anställda	10-99 anställda	100-199 anställda	Totalt
Initiala	195,4 mnkr	79,4 mnkr	56 mnkr	5,3 mnkr	336,3 mnkr
Löpande (årliga)	195,4 mnkr	39,7 mnkr	14 mnkr	0,7 mnkr	249,8 mnkr

4.3 Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

De föreslagna föreskrifterna förväntas inte ge några effekter på konkurrensförhållanden mellan enskilda företag eller mellan företagssegment. För ett flertal regleringar i föreskrifterna finns idag redan svensk standard som motsvarar kraven i föreskrifterna, och som följs av branschen. Vidare regleras villkoren för hela den nationella marknaden, som följer svensk standard. Därmed förväntas ingen ogynnsam snedvridning av konkurrensförhållanden äga rum mellan svenska företag. Konkurrenssituationen bedöms därför vara oförändrad.

4.4 Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

Under framtagandet av denna konsekvensutredning har det utretts om de föreslagna föreskrifterna kan förväntas påverka berörda organisationer i andra avseenden än vad som beskrivits ovan. Övriga, indirekta effekter, som föreskrifterna kan komma att få på företag är svårbedömda, både gällande berörd företagspopulation och gällande den potentiella ökningen av arbetsinsats för företagen. Nedan följer en kort redogörelse för sådana potentiella effekter som framkommit under arbetet med konsekvensutredningen.

För företag verksamma i branscher som direkt eller indirekt påverkas av Elsäkerhetsverkets föreskrifter kan vissa indirekta effekter uppstå till följd av de nya föreskrifterna. Företag som arbetar med eller utbildar inom elsäkerhet är en sådan grupp. Dessa kan komma att behöva se över och anpassa sitt

utbildningsmaterial för att motsvara kraven i de nya föreskrifterna. Antalet berörda företag bedöms dock som få (cirka 335 företag totalt varav cirka 260 är gymnasieskolor), och kostnaderna för att uppdatera materialet förväntas bli marginella⁵.

Även elinstallationsföretag kan beröras av indirekta effekter då de måste uppdatera sin kunskap om föreskrifterna för att utföra korrekta elinstallationsarbeten. I och med att branschen i mycket hög utsträckning redan följer svensk standard, bör dock föreskrifterna inte innebära ett behov av någon omfattande utbildningsinsats, utöver den kontinuerliga vidareutbildning som redan sker i branschen. Därför beräknas föreskrifterna enbart påverka elinstallationsföretagen marginellt. Externa konsulter som är verksamma inom elsäkerhet och elinstallation kommer också behöva uppdatera sina kunskaper om föreskrifterna. Likt elinstallationsföretagen bedöms dock sådana verksamheter redan ha så pass god kännedom av området att det därför är osäkert om föreslagna förändringar medför ett ökat behov av vidareutbildning, utöver den som redan sker kontinuerligt.

Förhållandena mellan innehavare och brukare av starkströmsanläggning (t.ex. i sådana fall där en fastighetsägare hyr ut en fastighet till en företagare, som brukar starkströmsanläggningar i lokalerna) kan behöva regleras ytterligare i avtal. Det rör sig då främst om kravet på att upprätta rutiner för fortlöpande kontroll samt att utföra den fortlöpande kontrollen.

Det har även poängterats att mindre företag, organisationer och föreningar kan komma att få ökade kostnader om de inte har tillräckligt god kunskap kring sina starkströmsanläggningar och då inte kan utföra den riskbedömning (som leder fram till rutiner och fortlöpande kontroll) som föreslås i 6 § föreskrifterna för kontroll. I dessa fall kan en konsult med nödvändig kunskap inom elsäkerhet behöva anlitas för extern rådgivning. Det går inte att idag uppskatta antalet företag, organisationer och föreningar som har behov av sådan extern rådgivning, vilket gör att dessa kostnader inte kan bedömas.

4.5 Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

Förslaget på föreskrifter har i första hand anpassats utifrån de risker som finns med att kontroller av starkströmsanläggningar inte genomförs. Möjligheten och behov av att anpassa reglerna för just små företags förutsättningar har övervägts, men behovet av att skydda människor och egendom från skada orsakad av el är lika viktigt för små som för stora företag. Detta då samma typer av risker uppstår oavsett storleken eller omfattningen av starkströmsanläggningen. Innehållet i

⁵ För beräkning av antal företag se avsnitt 4.1.1 i Konsekvensutredning med diarienummer 18EV5416, genomförd i maj 2021.

regelverket kan därför inte differentieras utifrån företagens storlek. Däremot tar Elsäkerhetsverket hänsyn till målgruppen i samband med att informationsinsatser och vägledningsmaterial tas fram.

Föreskrifternas mål är i förlängningen att uppnå förbättringar i den nationella elsäkerheten, vilket förväntas gynna mindre företag. Detta eftersom bristande elsäkerhet kan leda till oförutsedda kostnader för sjukskrivningar, arbetsplatsolyckor och andra negativa effekter som utgör en proportionellt större risk för små företag.

Vidare har ett av målet med de nya föreskrifterna varit att öka tydligheten i dagens regelverk, genom att uppdatera språk och hänvisningar för att skapa en större enlighet med annan nationell lagstiftning. Ökad tydlighet och klarare regler förväntas få positiva effekter för mindre företag, där det sällan finns specifika resurser att tillgå för att tolka svåröverskådliga regelverk. Utifrån den beräkning av initiala och löpande kostnader för efterlevnad av det nya regelverket bedömer Elsäkerhetsverket att kostnaderna som förväntas uppstå till följd av regleringen inte kommer att innebära oproportionerliga kostnader för mindre företag.

5 Samråd

5.1 Samråd inför föreslagna författningsändringar

Under arbetet med föreskrifterna har samråd ägt rum med en extern referensgrupp bestående av företrädare för berörda företag, organisationer och myndigheter. Två stycken referensgruppmöten har hållits och separata samråd rörande vissa delar av regleringen har genomförts med delar av referensgruppen.

I arbetet med föreskrifternas konsekvensutredning har Analysys Mason genomfört intervjuer med elva organisationer för att kartlägga potentiella ekonomiska konsekvenser eller andra effekter som föreskrifterna kan tänkas få.

Förslaget till ändrade föreskrifter kommer att skickas på remiss till Regelrådet och berörda myndigheter, företag och organisationer.

Elsäkerhetsverket kommer att underrätta Kommerskollegium om förslaget till nya föreskrifter, enligt förordning (1994:2029) om tekniska regler.

Alla som vill har också möjlighet att lämna synpunkter på förslaget, som kommer att publiceras på Elsäkerhetsverkets webbplats.

5.2 Elsäkerhetsverkets insynsråd

Elsäkerhetsverket har ett insynsråd, Elsäkerhetsrådet. Elsäkerhetsrådets uppgift är bland annat att uttala sig om föreskrifter som Elsäkerhetsverket planerar att införa. Elsäkerhetsrådet sammanträder ungefär fyra gånger per år och består av tio ledamöter som utses av regeringen. Elsäkerhetsverkets generaldirektör är ordförande.

Elsäkerhetsverkets insynsråd har fått information om arbetet med regeländringarna och kommer även att få underlaget på remiss.

6 Ikraftträdande

Föreskrifterna planeras träda ikraft senast den 1 december 2022.

7 Kontaktpersoner

För frågor om förslaget till ändrade föreskrifter och konsekvensutredningen, kontakta:

Peter Lindberg på telefon 010-168 05 44 eller e-post peter.lindberg@elsakerhetsverket.se gällande föreskrifterna om utförande av starkströmsanläggningar,

Maria Molin på telefon 010-168 05 68 eller e-post maria.molin@elsakerhetsverket.se gällande föreskrifterna om skyltning och märkning av starkströmsanläggningar, eller

Peter Tunell på telefon 010-168 05 65 eller e-post peter.tunell@elsakerhetsverket.se gällande föreskrifterna om kontroll och underhåll av starkströmsanläggningar och elektriska utrustningar.

För frågor om rättsliga frågeställningar och föreskriftsarbetet i övrigt, kontakta verksjurist Karin Sjöberg på telefon 010-168 05 92 eller e-post karin.sjoberg@elsakerhetsverket.se.

Det går också bra att kontakta Elsäkerhetsverket via registrator@elsakerhetsverket.se, vänligen uppge diarienummer 20EV6475.